

השבוע נובר ושב האת שלמה ברוקל

שיר

העריק

אדוני, מר בגין, ראש ממשלת המדינה • דבר לי אליך, בזאת להודיעך • ובאותה הזדמנות, גם מר פרס, הקשב-נא • למה שיש לי לומר, וזה הולך בערך ככה:

לפני ארבע שנים כבר הואלתי להודיע • שלא בכל תנאי אחוזו בנשק • ולמשל, את השומרון לא ארצה להושיע • ולהילחם למען עזה פשוט אין לי חשק.

ואחר-כך הוספתי, הוד מעלת-כס • „במיכתב המאה" זה היה, אדונים • שבמקום שכם, אני רוצה דווקא הסכם • ולא אשמור במילואים על גוש אמונים.

ובסוגריים אוסיף, שברצון רב שמרתי • בפיתחת-רפיח על כמה קיבוצים • על התמימים שבגופם מוכיחים מה שאמרת • שאם רוצים שלום, צריך לתת שטחים.

ועכשיו, כך שמעתי, מר הייג איתכם שוחח • שמעתי על ה-משא, ושמעתי גם על המתן • שמעתי שלארצו הוא עימו לוקח איזה • „נכס איסטרטגי" בכיס הקטן.

ומזה אני מבין, נא תקנו אם טעיתי • שצבאנו ישמור מעתה כאן בשטח • על האינטרס ה-חיוני של ארצות-הברית • על הזהב השחור שיזרום לו לבטח.

ובכן, פרסבגין אבקש להזכיר • שכשנשבעתי על הנשק לא דובר כלל • שאצטרך אי-פעם דם לה-גיר • למען איזו מעצמת-על.

ולפיכך שוב אומר ואכתוב ו-אצעקה • שאני מקווה שלא תק-ראו לי לריק • כשתחליטו ל-חום למען אמריקה • גם במיל-כמה ההיא אני אהיה עריק.

מיס פיגי

שמח וטוב-לב ישבתי יום אחד בדיוק מול הטלוויזיה, בדיוק מתי שהיתה פתוחה, וככה יצא לי לראות תוכנית אחת של „מורשה". החוויה, איך אומרים, היתה בלתי-נשכחת.

השדרנית החמודה אמרה שתהיה תוכנית על הפלות, ובאמת, ראיתי אולי פן וארבעה אנשים ישבו בו. דיון על הפלות, חשבת, נו, אז בטח הגברת המכובדת שיושבת משמאל היא פסי-כולוגית, הגברת שלידה היא המנחה, הצעירה המתוקה, השלישית משמאל, היא עובדת סוציאלית, והאדון עם הזקן הקטן, מימין, הוא רופא. ככה תמיד הולכות תוכניות על הפלות.

מה שקורה בהפלה — ככה אומרים המתעניינים

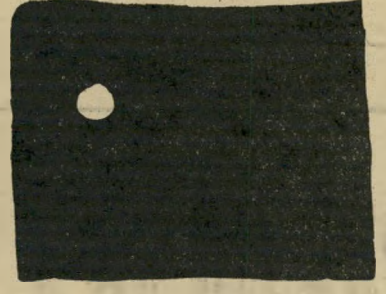
אבל כאן היתה לי הפתעה. רק בקשר למנחה אני צדקתי. הגברת משמאל הייתה „דוקטור לפילוסופיה", הצעירה המתוקה היתה „אם צעירה", האדון עם הזקן היה „כלכלן-סטטיסטיקאי". ומה הקשר שלהם לעניין הנדון? הם פשוט „מתעניינים" בנושא, אמרה המנחה. תאמינו לי, חברים, שאני בעבודה שלי, יוצא לי לשמוע המון שטויות. אבל דבר כזה, כמו שהיה בתוכנית הזאת, זה עוד לא היה לי. אני חושב שברגע אחד אמרו שם יותר שטויות מה שאני

בגין והפופיק

אני לא יודע אם ראש-הממשלה גם מסתכל בתוכנית „עמוד האש" חוץ מזה שהוא מדבר שם. אם הוא מסתכל לפי דעתי, כמו שאני מכיר אותו, בן-אדם כליכך רגיש, היה צריך לרעוד לו הפוך פיק בצורה מאוד נמרצת. באו הנאצים והחליטו שהגעו שלהם יותר טוב. לקחו הגרמנים את היהודים, הצוענים והסלאבים, קצת מפה וקצת משם, שמו אותם בגיטאות ובמחנות, העבירו אותם בפרך בלי לשלם כמו שצריך, ובסוף שחטו אותם. איזה מין אנשים יכולים לעשות דבר רים כאלה? ההיסטוריה מוכיחה שמבחינת האנשים לא צריך להיות משהו מיוחד. סתם גרמנים. מה שעשה מהם חיות-רעות כאלה, זה רק האידיאולוגיה הזאת שלהם, האידיאולוגיה הנאצית. ומה בסך הכל אומרת האידיאולוגיה הזאת? שיש סוג אחד של אנשים ששונים פחות — בגלל הגזע, הדת או הצבע — ואיתם מותר לעשות מה שרוצים. בגלל האידיאולוגיה הזאת, אדוני מר בגין, נטבחו אחינו היקרים, זקנים, נשים וטף, כמו שאתה אוהב לומר. אז איך, כבוד ראש-הממשלה, אתה נותן את אות מיסדר ז'בוטינסקי לאחד, הכומר פולוואל, שבדיוק אידיאולוגיה כזאת יש לו? ואיך, איך, איך אדוני, אתה חבר כליכך טוב של אחד אכסל שפרינגר, שהעיתונים שלו מטיפים עד היום לגזענות? ואיך, אדוני, יש לך העזו להיות חבר כליכך טוב של דרום-אפריקה, מדינה שעד היום עובדת לפי האידיאולוגיה הזאת, שהביאה בסוף את אחינו לתאי הגזאים?

מה עם הפופיק שלך, כבוד ראש-הממשלה? אני כבר לא מדבר על ה-מצפון, אם אתה שם לב, אבל הפו-פיק, רק הפופיק, הוא לא רועד לך קצת?

שומע בדרך-כלל בשלושה-ארבעה חודשים. הבנאדם, ככה הסבירו לי שם, מתיחיל להיות בנאדם כבר כשהוא ביצית מופרית. בביצית הזאת, אמרה המנחה בעלת עיני העגל, כבר נמצאת מידת נעלינו (ובדיוק הופיע על המסך ציור של ביצית עם מידת נעלינו). זה לא נכון לטעון, אמרה „הדוקטור

קצת משמאל: ביצית מופרית המכילה את מידת נעלינו

לפילוסופיה", שיש לנו זכות מוחלטת על גופנו. הנה, גם סמים לא נותנים לנו לקחת באופן חופשי, וגם לצבא לוקחים אותנו, אז למה שיתנו לכל אחת שרוצה לעשות הפלה? אסור לנו, כך אמרה „האם הצעירה", ועגליה מתנדנדים במרץ מתחת לאוזניה, להרוג בן-אדם אחרים. הרחם נהר שב פעם למקום הכי בטוח בעולם, ועכשיו זהו שטח-הפקר.

מה שקורה בהפלה לעובר, אמרה המנחה בחיך מטומטם, דומה למה שקורה לתפוח שנופל לתוך המערבל בביתנו. המניע הפלות, אמר „הכלכלן-סטטיסטיקאי", הוא בכלל לא כלכלי. וההורח כחה: ישראל היא בין עשר המדינות העשירות בעולם! מעניין מאיזה רחם הוא גירד את השטות הזאת.

היו בארץ 600 אלף הפלות, אמרה „האם הצעירה". תתארו לעצמכם כמה איינשטיינים ופרוידים היו יכולים להי-וולד לנו כאן בארץ. מעניין שדווקא מכל אלה שכן נולדו עוד לא צץ לנו איזה איינשטיין או סתם פרויד אחד. כשלא רצו להרוס את בית גרייבר, אמר „הכלכלן-סטטיסטיקאי", זה הגיע עד לכנסת. אז למה כשהורגים כל-כך הרבה יהודים זה לא מגיע לכנסת? הוא בטח לא שמע על סעיף 5 המופלא, האיש. וככה זה המשיך, הדבר הזה. „הדוקטור טור לפילוסופיה" אמרה הפלות זה עניין של אופנה. „האם הצעירה" העלתה שיקולים לאומיים. „הכלכלן-סטטיסטיקאי" אמר שאם אפשר לקנות טלוויזיה צבעונית, אפשר גם לעשות עוד ילד. ממש ויכוח נוקב היה. האירו את הבעיה מכל צדדיה.

כשראיתי את התוכנית הזאת, חשבתי לרגע אחד שצריך, בעצם, צנוורה נגד השמעת שטויות בכלי-התיקשות הממלכתיים. איך יתכן שיקחו חצי שעה של שידור, מיליוני לירות, וישיבו לי ארבעה טיפוסים כאלה, ויתנו להם להישמע מעל שטות שעולה על דעתם? צריך להיות איזה גבול, לא? אבל הרגע האחד הזה עבר כשהתחילו ההבובות, וניסיתי להיזכר מי, בתוכנית „מורשה", היתה הכי דומה למיס פיגי.

שלישית

מצדה לא תיפול

יש לי חשש עמום שאנחנו לא נוכל לחזות בארץ בסידרת הבידור האמריקאית שבה מראים פרק מפואר בהיסטוריה שלנו, שעליו התחנכנו בבת-הספר — לסידרה הזאת קוראים „מצדה". המינה עליה אבר: יש יותר מדי רימון בין הדרך שבה מיציגים הקנאים וסגנון תיבת לבן עמית אש"ף כיום... תודה יאל שחאמרקיני ה-מייצע איני מתמצא לא בהיסטוריה יא במצב כיום. כך שאי-א יבחין בדימיון ההוא... זה רעה וי הפיעה כאחד העיתונים.

„יריעות אחרונות", 7.4.1982

מא-אחיים שנה

בירושלים

מכל מה שהיה בבחירות להסתדרות, רק דבר אחד ממש הזיז לי, וזה היה הפלה הנוראה של הליכוד בירושלים. בשביל להבין מה קרה שם, הלכתי ועשיתי סקר דעת-קהל. בשביל לחסוך בהוצאות לקחתי מיידגם של אחד, וזה מה שיש לו לומר:

אני, חביבי, ירושלמי בן ירושלמי, בן-בנו של ירושלמי בן ירושלמי. המישפחה שלנו בירושלים כבר מא-אחיים שנה. מאז שאני זוכר אותי ואת המישפחה, יש לנו שני דברים בראש: בית-ר ירושלים ובגין. „יאללה בית-ר יאללה" „בגין לשילטון" זה התנ"ך שלי, חביבי. מתי שהייתי יונק, משד אחד שתיתי בית-ר, ומשד שני שתיתי בגין. ככה זה. אני עם בית-ר הולך לכל מקום. נוסע עים לטבריה? אני בטבריה. נוסעים לחיפה? אני בחיפה. נוסעים לעקרון? אני בעקרון. ככה גם עם בגין. בגין בחי-רות? אני שם ח"ת. בגין בגח"ל? אני שם גח"ל. בגין בליכוד? אני שם חלטה, מחל, מה שיגידו לי. תאמינו לי. איפה שבגין שם, גם אני שם. אפילו ילד עם מה קוראים להם אלה, שינוי? אני שם שינוי. ככה היה.

אתה שואל אם הצבעאתי ליכוד ה-פעם? חביבי, זה בחירות חשאיות. אסור להגיד מה הצבעאתי. אבל מה, מותר להגיד מה לא הצבעאתי, נכון? מחל לא הצבעאתי הפעם. למה, אתה שואל? אתה עוד שואל? תראה תראה מה עשו אלה לבית-ר. איפה שמו אותה? בלי-גה הארצית. איפה נוסעת לשחק, מקור-מות שבחיים שלי לא ידעתי שיש כאלה בכלל בארץ. וזה, הכל, חביבי, לא מהשחקנים. זה מהניהול בא לנו. נו, ומאיפה הניהול? לא מהליכוד? אז אני שואל אותך, אנשים שככה מנהלים

אחד בית-ר, אחד בגין

קבוצת כדורגל, אפשר לתת להם לנהל את ההסתדרות? אתה מהבנאדם רוצה לעשות צחוק? ארידור, מה-ארידור, טל-ווזיות מה-טלוויזיות, שלא יספרו סיפורים. אם בית-ר לא משתפר עכשיו, תיכף, אני גם בבחירות למדינה לא מצביע בשבילם. אולי ככה ילמדו לקח בשביל לדעת מה חשוב בשביל בנאדם שהמישפחה שלו כבר מא-אחיים שנה בירושלים.

החשש שלי מתבסס על דיווח שהיה בארץ, בעיתון „ידיעות אחרונות", שם מופיעה הביקורת של המוסדות הציוניים על הסידרה (ראה גלופה).

כשמזכירה ציונית טוענת שהשחקן האירי הזה, מיטר או'טול, כליכך מר-שים במשחקו עד שהיא אודהת אותו יותר מאשר את הקנאים, זה אומר דר-שני. שאחד שחקן כזה, ששיקר הקאריירה שלו מאחוריו, והוא משחק בסרט איזה קלטס רומאי, יהיה אחוד יותר מגדול המתאבדים אלעזר בן-יאיר?

וכשהמונה עליה אומר, בלי בושה, ש"ש יותר מדי זימיון בין הדרך שבה מוצגים הקנאים וסגנון תיבת לבן עמ" דות אש"ף... תודה לאל שהאמריקאי הממוצע אינו מתמצא לא בהיסטוריה ולא במצב כיום, כך שאולי לא יבחין בדימיון הזה... אז מה אני צריך לחשוב?

וזה בדיוק מקור החשש שלי. היש-ראלי הממוצע אולי לא מתמצא כל-כך בהיסטוריה, אבל די מתמצא במצב היום, אז אני מה לדבר שלא יראו לו כליכך מהר את הסידרה הזאת.